

Tervetuloa Bengtsårin leirisaaren 70-vuotisjuhliin!

Tervetuloa juhlaväki, Benkun ystävät, Benkun monissa vaiheissa mukana olleet

Tervetuloa Benkkuun, jossa lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan leirielämään, luonnossa liikkumiseen, ja jossa nuoret tekevät itse.

Luonnonkaunis Benkku täyttää tänä kesänä 70 vuotta – siis tässä käytössä olleena. Benkulla on tietty paljon pidempi historia, josta voisi mainita alkuun sen, että vuonna 1908 maatilat eli Bengtsårin kylä ostettiin Helsingin kaupungille pahatapaisten lasten turvakodin perustamista varten. Alueella toimi ensin kasvatuslaitos, joka myöhemmin muutettiin ruotsinkielisten poikien koulukodiksi. Benkkuun kuljetettiin kaupunkilaispoikia ja heitä yritettiin totuttaa terveellisiin elämäntapoihin maatalous- ja puutarhatyön avulla. Kovakurisessa koulukodissa oli tilaa 85 nuorelle. Tuon ajan monista rakennuksista on enää jäljellä nykyisinkin käytössä oleva keittiörakennus, navetta ja kentän laidan kellari. Koulukoti toimi siihen saakka, kunnes koko Hankoniemi luovutettiin talvisodan jälkeen Neuvostoliitolle vuokra-alueeksi. Poikakoti evakuoitiin maaliskuussa 1940 toimittuaan runsaat 30 vuotta.

Lyhyt historia Neuvostoarmeijan tukikohtana.

Neuvostoliittolaiset linnoittivat alueen tukikohdaksi, jonka raja-alueita juuri Bengtsår ja sen lähialueet olivat. Saaret varustettiin kestämaan suomalaisten mahdollisia hyökkäyksiä: rannat miinoitettiin ja niille pingoitettiin piikkilanka-aitoja, kaivettiin pitkiä juoksuhautoja ja rakennettiin lukuisia korsuja.

Venäläiset luopuivat Hankoniemestä joulukuussa 1941. Sota oli koetellut ankarasti Bengtsårin luontoa sekä rakennuksia.

Leiritoiminta alkaa sodan jälkeen

Saaren elämä koki uuden muutoksen, kun alue varattiin virkistyskäyttöön. Leiritoimintaa saarella oli jo kesällä 1945 ja vuonna 1946 leirejä oli jo useampi. Keväällä 1948 tehtiin virallisesti esitys leirialueen saamiseksi Helsingin kaupungin nuorisotoimistolle ja kesällä tehtiin jo päätös leirialueen valvojan palkkaamisesta saarelle 5 viikoksi.

Bengtsårin kesäleiri on vuoden kohokohta!

Niin se on nytkin, mutta niin se oli jo 70 vuotta sitten. Näin toteaa Heikki Kauppala mainiossa Stadi ja sen nuoret -historiikissa.

Kohokohta. Ja sitten koko syksy puhuttiin leiristä, leireistä. Ja kun vuosi vaihtui, alkoi uuden leirin suunnittelu. Kauppala mainitsee mielenkiintoisen yksityiskohdan: leiriläisten määrä oli lähes aina 44 lasta ja nuorta. se taas johtui kuulemma siitä, että sen aikaisiin linja-autoihin mahtui juuri tuo 44 henkilöä.

Helsingin Kaupunki on järjestänyt leiritoimintaa Bengtsårissa siis jo vuodesta 1948. Leirisaaren käyttäjiä ovat edelleenkin pääasiassa nuorisojärjestöt, liikuntajärjestöt, muut kansalaisjärjestöt ja tietenkin nuorisotalot, joskin nykyään vähäisemmin kuin vaikkapa parikymmentä vuotta sitten.

Ja niinhän se on, että kaupunki tukee, luo edellytyksiä kansalaisjärjestöille. Näin oli vuosikymmenet sitten ja niin se on yhä edelleen.

Niin se on kirjattu nuorisolakiin, niin se on kirjattu Helsingin kaupunkistrategiaan. Nuorisotoimiston, Nuorisosiainkeskuksen ja nykyisen Nuorisopalvelujen tapa tukea kansalaisjärjestöjä on rakentunut juuri

Benkun ensimmäisten vuosien, vuosikymmenten aikana: tarjotaan tiloja ja muuta jeesiä järjestöille ja nuorten porukoille toimia.

Siitä Benkku erityistoimipaikkana on mainio esimerkki. Benkun leiritoiminta ja sen suosio myös synnytti tuolloin uuden järjestöpalvelun: retkeily – ja leirivälinelainaamon.

Kesäkaudella saaren leirialueilla viettää leirielämää vajaa 3000 lasta ja nuorta, leirivuorokausia kertyy yli 50 eri leirillä runsaat 14 000 vuodessa. tänä vuonna aavistuksen enemmän johtuen Nuorten Kotkien suurponnistuksesta toteuttaa kansainvälinen juhlaleiri Benkussa: yli 600 lasta ja nuorta!

Luonnollisesti Benkku!

Benkun Visiolta kalskahtava sanapari kertoo jo paljon. Luonnollisesti. Ja nimenomaan Benkun kaunis, upeaa luonto on se, mikä tänne tuo ihmiset uudelleen ja uudelleen.

Me olemme Suomenlahden sisäsaaristossa, jonka luonto on hyvin vaihtelevaa. Saaren eteläosassa sijaitsee arvokas lehtokohde, joka on mukana valtakunnallisessa lehtojensuojeluohjelmassa. Tammi- ja lehmusmetsiköt ovat luontaisesti syntyneitä. Saarella on 17 ha suojeltava alue. Vanhimmat tammet ovat lähes 300 vuotiaita. Paratiisimaisen luonnon vaalimiseksi onkin Bengtsåarissa tehty kovasti työtä ja saarella opastetaan myös leiriläisiä huomioimaan luonto.

Helsingin kaupungille ja sen kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle, nuorisopalveluille Bengtsår on yksi sen kirkkaimmista timanteista. Sen merkitys niin ympäristökasvatukseen kuin kansalaistoiminnan osalta on merkittävä. Ja se näkyy nuorisopalvelujen keskeisissä asiapapereissa. Toimintaa kehitetään, kalustoon satsataan ja yhä uusia ja uusia nuoria pääsee tutustumaan työelämään ja Benkun työyhteisöön yhdessä nuorisotyöntekijöiden kanssa.

Benkun alkua oli tämän päivän mittapuun mukaan vaatimatonta: Vuonna 1949 hankittiin saareen soutuveineitä – ensimmäinen moottorivene saatiin hankittua vasta 1968. Samoihin aikoihin rakentui Rantasauna ja pian käynnistyi myös leirinjärjestäjiä palvelevat palvelut kuten ruokapalvelu päätalolta. Sitten tulivat työntekijöiden mökit, Merisauna, huoltorakennukset, mahtava Merikatti –vene, Benkku veneen kunnostus, leiripäällikön vakanssin kokopäiväistäminen, aurinkopaneelit, ympäristökasvatuksen merkityksen korostuminen, uusi toimintaranta, toimintakauden pidentyminen lähes koko vuoden mittaiseksi.

Tämän kaiken on mahdollistanut myös nykyisen kaupunkiympäristötoimialan vahva sitoutuminen saaren kehittämiseen,

Päärakennuksen tulipalo 15 vuotta sitten oli myös yksi benkuhistorian käännekohtista. Tuhoutumisen uhka. Vähän samaan tapaan kuin roihuavat metsäpalot, jossa tulivaanii ja aiheuttaa valtavaa tuhoa, mutta toisaalta sen kautta metsä voi uudistua. Nyt tulipalosta on 15 vuotta ja voin vain todeta, että onneksi tulipalo aiheutti vain aineellisia haittoja. Mutta samalla se aiheutti valtavan uudistustyön. Leirisaari uusiutui ja kehittyi. Kiitos kaupungin vakuusrahaston: nyt meillä on nykyaikainen päärakennus.

Mitä tulevat vuodet tuovat tulleessaan?

kolme pointsia:

Saaressa jatketaan kestävämmän elämäntavan edistämistyötä. ympäristöarvot kirkkaana mielessä.

Leirisaarta modernisoidaan harkiten: mm. mökkikylä, vessat

Esteettömyyden osalta tehdään koko ajan enemmän ja enemmän.

Ja neljäntenä säilytetään vahvana se, että nuoret tekevät!

Kuten alussa totesin, on täällä paljon benkkufaneja, benkun kehittäjiä, puolestapuhujia, entisiä ja nykyisiä työntekijöitä.

Kiitos vielä erikseen nuorisoasiankeskusta 70-80-90 –luvuilla luotsanneelle Martti Pöysälälle (jolla olisi leiritoimintaan liittyen taatusti juttua vaikka koko viikoksi) ja samaan aikaan osastopäällikön tehtäviä hoitaneelle Kari Naalisvaaralle.

Kiitoksia myös entiselle edesmenneelle leiripäällikölle Remanderin Matille eli Remskulle ja saarella usein aikaa viettäneille muille vanhoille konkareille, kuten esimerkiksi Vesalan Tapsalle sekä omille llopillereillemme, jotka vierailevat saarella vähintään kerran vuodessa

Kiitos myös saaren toimintaan vahvasti sitoutuneelle henkilökunnalle, ympäristötoiminnan nuorisotyöyksikölle ja erityisesti kiitos leiripäällikkö Jasu Saalastille, joka on saarta luotsannut upeasti jo reilut viitisentoista vuotta.